

ПРИМЉЕНО: 15. 11. 2016

Орг.јед.	Број	Прилог	Вредности
01	06	-	2868/16

НАРОДНА СКУПШТИНА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Посланичка група "Доста је било"

15. новембар 2016.

ПРЕДСЕДНИЦИ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРШЕЊЕ ПОСЛОВНИКА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Поштована,

Посланичка група Доста је било жели да Вам укаже на уочене недостатке у раду и очигледне повреде Пословника Народне скупштине (у даљем тексту: Пословник) од стране Вас, потпредседника Народне скупштине Верољуба Арсића и председника скупштинских одбора (у даљем тексту: председавајући). Молимо Вас да наведене неправилности отклоните и на тај начин очувате углед и достојанство Народне скупштине и омогућите да народни посланици, у складу са њиховим дужностима, свој посао обављају стручно, квалитетно и савесно за добробит свих грађана Републике Србије.

Пословник на веома јасан начин уређује организацију и рад Народне скупштине, а за непуних месец дана редовног заседања очигледно је да у стварности имамо другачију организацију рада од оне која је прописана.

Чланом 27. став 2. Пословника прописано је да се председник Народне скупштине стара о примени Пословника, стога сте дужни да доле наведене недостатке отклоните.

1. Колегијум Народне скупштине и годишњи план рада

Сходно одредби члана 34. као председница Народне скупштине сте дужни да редовно одржавате састанке Колегијума. Од почетка редовног заседања одржан је само један састанак Колегијума, у понедељак 03. октобра 2016. године (број 06-2/203-16). Као председник Народне скупштине дужни сте и да се консултујете са члановима Колегијума и да након тога донесете правила о раду Колегијума.

Сходно одредби члана 28. Пословника дужни сте да након консултација на састанку Колегијума, полазећи од обавеза Народне скупштине у складу са законом и годишњег програма Владе утврдите годишњи програм рада Народне скупштине и исти доставите свим народним посланицима.

Скупштина је конституисана пре готово пет месеци тачније 03. јуна 2016. године. Због чега сте прекршили и настављате да кршите Пословник, не одржавате седнице Колегијума и нисте донели годишњи план рада?

2. Посланичка питања и дан за посланичка питања у вези са актуелном темом

Сходно одредби члана 287. Пословника Народне скупштине народни посланик има право да тражи обавештења и објашњења од председника Народне скупштине, председника одбора Народне скупштине, министара и функционера у другим републичким органима и организацијама, о питањима из оквира права и дужности ових функционера, из надлежности органа на чијем се челу налазе, а која су потребна за остваривање функције народног посланика.

Народни посланик Бранислав Михајловић је на седници Народне скупштине дана 13.10.2016.године тражио објашњење у писаном облику на околност спровођења дискриминације над посланицима посланичке групе Доста је било и захтевао од председнице Скупштине да спречи дискриминаторни однос према члановима посланичке групе Доста је било и да обезбеди посланичкој групи одговарајућу позицију за седење.

Надаље, дана 14.10.2016.године генерални секретар Народне скупштине је позивајући се на члан 287. став 4. Пословника Народне скупштине предметни захтев упутио Председнику Народне скупштине. Сходно цитираном члану рок за одговор је 15 дана, а до дана подношења овог захтева прошло је скоро месец дана што значи да је председник Народне скупштине скоро двоструко прекорачио Пословником прописан рок за одговор што је такође пример лоше праксе која спречава народне посланике да остварују своја права у пуном капацитету.

Не сматрамо сувишним да напоменемо да истоветну праксу понавља и председник Одбора за уставна питања и законодавство који није одговорио на писмени захтеве упућен дана 21.10.2016. народних посланика из посланичке групе Доста је било, те је поводом истог захтева писана и ургенција за поступање дана 08.11.2016. године.

Посланичка група Доста је било је дана 11.10.2016. године упутила Предлог за заказивање дана за посланичка питања у вези са актуелном темом у складу са чланом 209. Пословника, а до данас нисмо добили одговор када ћете исту седницу сазвати. Посланичка питања у вези са актуелном темом су прописана Пословником Народне скупштине и Ваша

дужност је да најмање једанпут у току месеца одређујете дан када ће министри у Влади одговарати на посланичка питања, стога захтевамо да нас обавестите о дану.

Апелујемо на председника Народне скупштине да прекине са овом праксом и испуњава своју Пословником прописану дужност у циљу омогућавања народним посланицима да остварују своју права у интересу грађана који су их и делегирани.

3. Престанак са праксом укидања права на реплику и рекламирање пословника

Дана 27.10.2016. године сте без икаквог основа укинули право на реплике и указивање на повреду Пословника за време гостовања Владе, премијера и министара када је требало да полагају рачуне Скупштини, и при томе се позвали на члан 216. Одредба члана 216. се односи на секцију Пословника “б) Посланичка питања у вези са актуелном темом” (чланови 209. - 216.), а на не секцију “а) Посланичко питање”. Јер да се примењује члан 216. примењивао би се и члан 214. који ограничава одговоре.

Народни посланик има право да користи права из одредбе члана 103. и 104. Пословника и током било које седнице у било ком тренутку, па и након говора председнице Народне скупштине када се постављају посланичка питања, и након које право је председница Народне скупштине ограничила и арбитрарно ограничавала по критеријумима политичке припадности.

Такво поступање председнице Народне скупштине има за последицу дискриминацију народних посланика. Такође, Устав прописује да Скупштина контролише рад Владе а не обрнуто тако да би пракса онемогућавања народних посланика да постављају питања премијеру и члановима Владе мора да престане. У циљу успостављања Уставом прописане улоге Скупштине председница Скупштине, што је до сада била пракса, не би смела да тражи од премијера дозволу да даје реч народним посланицима.

У прилогу овог Захтева шаљемо Вам исечке стенографских белешки.

4. Спајање неспојивог

Члан 157. став 2. Пословника каже:

“Народна скупштина може да одлучи да обави заједнички начелни претрес о више предлога закона који су на дневном реду исте седнице, а **међусобно су условљени или су решења у њима међусобно повезана**, с тим што се одлучивање о сваком предлогу обавља посебно.”

Члан 92. став 6. Пословника гласи:

“Ако предлози из става 2. овог члана нису поднети у складу с одредбама овог пословника, Народна скупштина их неће разматрати, нити ће се о њима изјашњавати”

Кршећи цитиране одредбе Пословника, дозволили сте да НСРС гласа о обједињавању расправе о Предлогу закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама са расправом о Предлогу закона о потврђивању Споразума о ваздушном саобраћају са Републиком Корејом. Која је “међусобна повезаност” или “међусобна условљеност” ова два закона?

Која је “међусобна повезаност” или “међусобна условљеност” закона који се тичу кредита за подршку буџету из Абу Дабија, кредита за станове у Краљеву, кредита за затвор у Крагујевцу, Апекс кредита за мала и средња предузећа, кредита за реформу државне управе и формирању Фонда за Западни Балкан?

Укупно задужење наше земље по предложеним износи преко милијарду и двеста милиона евра што је морало бити више него довољан разлог да се о сваком предложеном закону води посебан јединствени претрес, те сте били дужни да предлог о заједничком јединственом претресу одбаците.

Функција Народне скупштине није да се повинује свакој жељи Владе Републике Србије већ да озбиљним, стручним и савесним радом контролише рад Владе Републике Србије.

5. Говорник може да говори само о тачки дневног реда

Председавајући дозвољавају посланицима владајуће већине да се супротно Пословнику: директно обраћају другом народном посланику, користе увредљиве изразе, износе оцене које се односе на приватни живот других лица, увредљиво се изражавају о другим народним посланицима.

Посланицима владајуће већине председавајући дозвољавају реплике без икаквог основа, док их посланицима опозиције ускраћују правдајући се да нису поменути или једноставно okreћу главу на другу страну дајући реч следећем говорнику. У репликама опозиције, председавајући инсистирају да се реплика односи тачно на оно што се реплицира.

Председавајући дозвољавају посланицима владајуће већине да злоупотребљавају повреду Пословника, омогућавајући им да реплицирају у оквиру повреде Пословника, да користе ретроактивну повреду Пословника - један до два говорника уназад, након што је

дискусија већ отишла даље, чак и да добију реч указујући на повреду Пословника коју су сами учинили у сопственом говору или говору свог посланика.

Председавајући онемогућавају указивање на повреду Пословника након сваког излагања говорника без обзира на основ, као и на говоре председавајућих. Члан 103. Пословника не познаје ова ограничења.

Председавајући константно крше члан 103. став 3. Пословника по коме предност у указивању на повреду Пословника имају председници посланичких група.

Председавајући злоупотребљавају своју позицију председавајућег и користе је да узму реч када им падне на памет, говоре потпуно ван тачке дневног реда, држе “предавања”, бране Владу и владајућу већину, реплицирају, чак и воде дискусију, коментаришу посланике, искључују им микрофон и затим држе монологе и вербалне тираде, исмејавају и омаловажавају посланике опозиције. У складу са чланом 100. Пословника, уколико председавајући жели да учествује у претресу, мора да сиђе у скупштинске клупе као и сваки други посланик.

Супротно Пословнику, председавајући онемогућавају реплике након сваког излагања говорника, нпр. посланичких питања или након говора председавајућих, када се говорник увредљиво изрази о народном посланику, односно погрешно протумачи његово излагање. Члан 104. Пословника не познаје ова ограничења.

6. Вређање народних посланика

Председавајући дозвољава народним посланицима да упућују увреде и изричу неистине о другим народним посланицима, селективно користи своје право да санкционише и онемогући овакво понашање народних посланика опредељујући се да поменуто овлашћење користи по критеријумима политичке припадности.

Наиме, током заседања Народне скупштине народни посланици су, а без санкционисања, грубо нарушили углед и достојанство Народне скупштине износећи неистине и тврдње о другим народним посланицима као што су: “...познатом криминалцу; ...једино што уме да ради у животу је да лаже и да краде; .....смеје се као Радуловић на брашно; ...насмејане преплануле фацие; ...организације „Никад им доста није било”;...ови из компаније, како се то зове „Крадуловић Родни и Делбој компани“;...крадуловић...онај вођа из никад им доста није било, а ја ћу додати – нико се од њих ознојио није;...он шета овде као кочен парадајз; ...обмањује грађане Србије; ....”

Одредбом члана 107. став 2. Пословника прописује да није дозвољено коришћење увредљивих израза, додатно чланом 109. став 1. алинеја б. прописано је да се опомена изриче народном посланику који употребљава увредљиве изразе.

Обавеза председавајућег је да примењује императивне одредбе Пословника и да санкционише свако понашање које има за циљ повреду угледа и достојанства Народне скупштине и народних посланика.

Стога Вам у прилогу овог дописа достављамо одређене исечке из стенографских белешки, који доказују грубо кршење Пословника и вређање достојанства народних посланика, те Вас молимо да овакве и сличне ситуације (којих је било толико да их је немогуће набројати) убудуће спречите, што је Ваша основна дужност.

7. Звонце

Председавајући очигледно користи звонце да би посланицима владајуће већине послали команду да гласају за. Ово је заиста тужно вређање достојанства Народне скупштине и вређање интелигенције грађана.

8. Пријава народних посланика за реч

Пословником је прописан и поступак пријаве народних посланика за реч у којој наводе да ли подржавају или оспоравају предлог који је на дневном реду, и да према томе наизменично говоре, а да народни посланици који нису навели у пријави да ли подржавају или оспоравају говоре на крају.

Наведено правило посланици владајуће већине уз дозволу председавајућих константно крше, те тако имамо ситуацију да посланик који је у пријави навео да подржава предлог касније “промени” мишљење и постане неопредељен. Ти лажно “непоредљени” посланици у својим говорима дају очигледну подршку предлозима Владе за које су казали да су неопредељени. Очигледан циљ је да би говорили на крају, како би народски „њихова реч била последња“.

9. Седнице одбора

Чланом 42. Пословника прописано је да се седнице одбора одржавају, **по правилу**, понедељком, док је све остало **изузетак** који чак није ни поменут у Пословнику. Чланом 72. је прописано да се сазив за седницу одбора доставља у писаном облику најмање три дана пре дана одржавања седнице одбора (**правило**), **изузетно** се сазив може доставити и у краћем року.

Међутим, од почетка редовног заседања имамо ситуацију да се седнице одбора управо супротно Пословнику, по правилу, одржавају другим данима, а не понедељком, као

и да се материјал, по правилу, доставља један дан пре дана одржавања седнице одбора, а изузетно најмање три дана пре дана одржавања.

Такође, постала је пракса да се током пленума заказују седнице одбора, што је вишеструко штетно како за рад самог одбора тако и за рад Народне скупштине, јер су народни посланици дужни да учествују у раду, како на седници одбора тако и на седници Народне скупштине.

10. Седнице скупштине

Пословник прописује да се седнице Народне скупштине, **по правилу**, одржавају уторком, средом и четвртком, а седнице одбора понедељком, односно правило је да се не одржавају истовремено јер се на тај начин онемогућава народним посланицима да раде свој посао, јер су по Пословнику обавезни да присуствују и седницама Скупштине и седницама одбора. Пословник не познаје **изузетак** од ове обавезе.

Надаље, чланом 87. Пословника прописано је да се седнице Народне скупштине, **по правилу**, одржавају од 10.00 до 18.00 часова с паузом од једног часа и да Ви можете продужити рад и после 18.00 часова ако за то постоје оправдани разлози (**изузетак**).

Од почетка редовног заседања Народне скупштине седнице се одржавају дуже од 18:00 часова, често и до поноћи, а изузетак је да се заврше до 18:00 часова и да се одреди пауза.

О потребама за нормалним функционисањем људског организма и ефикасног и квалитетног рада, мислимо да не бисмо морали било кога да упозоравамо, па се надамо ни Вас. Стога Вас молимо да се и убудуће држите Пословника приликом одређивања паузе и продужетка рада, како нас не бисте онемогућавали да квалитетно испуњавамо наше обавезе.

Јасна је намера Владе да им закони “протрче” кроз Скупштину без икакве дискусије и другачијег мишљења. Ова намера свих влада Републике Србије у последње две и по деценије је изгледа постала прихватљива и њу прихватају изгледа сви председници Народне скупштине. Како владајућа већина има 164 посланика, од којих на маратонским седницама Скупштине присуствује једва 30-так посланика, односно мање од петине, и како се од њих још мањи број јавља за дискусију која се не бави било каквом анализом Владиних предлога, јасно је да владајућа већина уопште нема потребу за скупштинском расправом и покушава да је на сваки начин обесмисли, те да посланицима владајуће већине и није потребно време за припрему, нити да је потребно да буду одморни за квалитетну дискусију.

Међутим, грађанима је важно да имамо скупштинску дискусију у Скупштини и да посланици буду одморни и припремљени за квалитетну дискусију. Због свега овога Вас молимо да се држите Пословника и да **по правилу** значи управо то: најчешће, у преко 90% случајева, а да изузетак буде управо то: **изузетак**.

У последње две недеље дошло је до видног напретка у примени Пословника када је у питању дужина трајања заседања и одређивање паузе за ручак, што је свакако за сваку похвалу, те се надамо де ће се такав тренд наставити.

11. Хитна процедура доношења закона

Доношење закона би такође **по правилу** требало да се дешава у редовној процедури, а хитна процедура је резервисана за образложене **изузетке**. У стварности, већина закона се доноси по хитној процедури, правећи поново од изузетка правило.

Ниједан закон који се доноси по хитном поступку нема захтевано образложење у складу са чланом 157. Пословника. председавајући дозвољавају да се овакви закони нађу на дневном реду, а владајућа већина, на звонце, изгласава овакве законе.

12. Мишљење надлежног одбора о предлогу закона

Указујемо и на чињеницу да се извештај, односно мишљење надлежног одбора о предлогу закона, када је у питању редовни поступак, доставља Народној скупштини, **по правилу**, у року не краћем од пет дана пре дана почетка седнице на којој се предлог закона разматра. Иако мишљење надлежног одбора није услов за разматрање предлога закона од стране Народне скупштине, веома је важно да председници одбора омогуће члановима одбора благовремено разматрање предлога закона, а не да у потпуности занемарују прописани рок, да сазивају седнице одбора када нађу за сходно, очигледно се водећи мишљењем да та седница треба да траје 10 минута, да чланови одбора просто само треба да се изјасне за или против и да је то једина функција надлежног одбора.

13. Предлагање противуставних закона

Председавајући дозвољава да се на дневном реду нађу противуставни, ретроактивни закони без икаквог образложења, као што су закон у вези са Фондом за Западни Балкан који је супротан или измене и допуне Закона о високом образовању који је ретроактиван.

Предлог Закона о потврђивању споразума о оснивању фонда за западни Балкан, са статутом фонда за западни Балкан је у супротности са одредбом члана 2. Закона о закључивању и извршавањем међународних уговора да су протоколи, записници и други међународноправни акти које, ради извршавања међународних уговора, закључују, односно

усвајају органи овлашћени или основани тим уговорима, којима се не преузимају нове обавезе не сматрају се, у смислу овог закона, међународним уговорима.

Дана 19. септембра Народној скупштини је овлашћени предлагач поднео Предлог за измену и допуну Закона о високом образовању. Чланом 197. Устава Републике Србије прописано да Закони сви други општи акти не могу имати повратно дејство, истим чланом ставом 2. прописано је изузетно, само поједине одредбе закона могу имати повратно дејство, ако то налаже општи интерес утврђен при доношењу закона. Овлашћени предлагач је у Предлогу закона о изменама и допуменама Закона о високом образовању је само образложио разлог за доношење закона по хитном поступку, а да се при том у свом Предлогу није образложио општи интерес за доношење закона на који начин је посредно заобиђена императивна Уставна одредба и направљен битан преседан.

14. Амандмани

Пословником је јасно прописано да се претрес у појединостима обавља о члановима на које су поднети амандмани и о амандманима којима се предлаже **уношење нових одредаба**.

Одбор за уставна питања и законодавство је на седници одржаној дана 20.10.2016. године на предлог председника одбора донео одлуку да се амандмани на Предлог закона о изменама и допунама Закона о високом образовању народних посланика Љупке Михајловске, Душана Павловића и Саше Радуловића одбаце јер исти имају техничке недостатке.

На питање које смо упутили председнику одбора да нам образложи такву одлуку и објасни како је могуће да амандмани који предлажу уношење нових одредаба по аутоматизму буду одбачени нисмо добили одговор.

Пословником је прописано да су и председници одбора Народне скупштине, као и председник Народне скупштине, дужни да у писаном облику доставе тражено објашњење у року од 15 дана.

Зато очекујемо да председницима одбора скренете пажњу да увек у року од 15 дана доставе одговор на тражено питање, као што и од Вас захтевамо да нам у писаном облику одговорите да ли ћете овде уочене недостатке отклонити и омогућити несметан рад народних посланика.

Закључак

Оваква кршења императивних одредби о раду Народне скупштине прописаних Уставом, Законом и Пословником не би била могућа да у томе немају подршку председника Народне скупштине.

Уставом прописана обавеза Народне скупштине јесте уставотворна и законодавна власт, контролна дужност и дужност избора владе и других државних функционера. У остваривању ових дужности Народној скупштини је Законом о народној скупштини поверен већи број овлашћења ради ефикасније реализације уставних прерогатива. Пословником Народне скупштине додатно су регулисана права народних посланика гарантована Уставом и Законом на који начин се наведене обавезе Народне скупштине и реализују. Системским и континуираним кршењем појединачних и колективних права народних посланика представља злоупотребу овлашћења и денуцира народне посланике њихових права, Народну скупштину њених дужности и грађане њиховог права да их њихови представници и представљају. Скупштина је скуп, посланик је послат, послати представници грађана морају имати прилику да скупно врше мандат који им је поверен и гарантован иначе се обесмишљава функција Народне скупштине у систему поделе власти.

Захтевамо од председнице Народне скупштине да врати рад Народне скупштине у уставни, законски и оквир Пословника.

Прилог:

- Примери кршења пословника од стране Председнице Народне скупштине и Потпредседника Верољуба Арсића са:
  - Прве посебне седнице Народне скупштине Републике Србије у Једанестом сазиву (други дан рада) 01 Број 06-2/164-18, дана 10. август 2016. године
  - Прве посебне седнице Народне скупштине Републике Србије у Једанестом сазиву (трећи дан рада) 01 Број 06-2/164-18, дана 11. август 2016. године
  - Прве посебне седнице Народне скупштине Републике Србије у Једанестом сазиву (трећи дан рада) 01 Број 06-2/164-18, дана 11. август 2016. године
  - Друге седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије (други дан рада) 01 Број 06-2/211-16, дана 12. октобар 2016. године
  - Друге седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије (трећи дан рада) 01 Број 06-2/211-16, дана 13. октобар 2016. године
  - Друге седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије (шести дан рада) 01 Број 06-2/211-16, дана 20. октобар 2016. године
  - Треће седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије (шести дан рада) 01 Број 06-2/232-16, дана 25. октобар 2016. Године
  - Треће седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије (други дан рада) 01 Број 06-2/232-16, дана 26. октобар 2016. године
  - Треће седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике

- Србије (Посланичка питања) 01 Број 06-2/232-16, дана 27. октобар 2016. године
- Треће седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије (четврти дан рада) 01 Број 06-2/232-16, дана 01. новембар 2016. године
  - Треће седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије (пети дан рада) 01 Број 06-2/232-16, дана 02. новембар 2016. године
- Допис председнику Одбора за уставна питања (број 612-2318/16)
  - Допис председнику одбора за уставна питања (број 011-2475/16)
  - Допис председници Скупштине - Предлог за заказивање дана за посланичка питања о актуелној теми (број 06-2441/16)

ПОСЛАНИЧКА ГРУПА “ДОСТА ЈЕ БИЛО”

ПРЕДСЕДНИК

САША РАДУЛОВИЋ

